

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Po deželnih zborih.

Izmej deželnih zborov v katere so Slovenci razkropljeni in kolikor je le mogoče Nemcem ali Lahom podvrženi, imeli so letos le trije politično znamenitejšo barvo; kranjski, štajerski in tržaški.

V tržaškem je slovenska manjšina hrabro branila ono trohico avtonomije, katero ima slovenska tržaška okolica še dozdej, namreč da vsaj more za-se šest poslancev v tržaški zbor in enega v državni zbor spraviti. Dejanskih pridobitkov res nij mogla imeti z onimi šesterimi v tržaškem zboru, kajti ti so bili dozdej v veliki manjšini in sami na sebi ostanejo v manjšini. A kakor se zdaj stvari preminjajo in bodo brez dvombe nadaljevale, nastane tudi v tržaškem mestu kmalu več strank in potem šest slovenskih glasov lahko odločuje za ono stranko, katera je Slovincem pravičnejša. Pa tudi zdaj je vsaj toliko, da se v zborih čuje in ve še, da v tržaški okolici prebivajo Slovenci in ne sami Italijani. In uže to zagrizene Lahe strašno bode, kar kaže baš zadnje laško prizadevanje volilno postaviti tako spremeniti, da bi se Slovenci zadušili. Zoper to so Slovenci iz okolice govorili in delali, ter dosegli, da je ta za Slovence krivična postava za zdaj srečno v vodo pala in se morda vselej utopi.

V kranjskem deželnem zboru je najvažnejši politični čin bila dr. Zarnikova interpelacija zavoljo germanizacije in proganjanja narodnih uradnikov, ter debata, ki se je vsled tega pri raznih prilikah razvila, kakor smo poročali. Da je imela interpelacija moralničen vseh, to se vidi prvič iz velike jeze in srditosti v taborji naših nemškutarskih protivnikov, kateri so bili s tem protestom naenkrat

moteni v napredovanju svojega tiho naslovnega dela; drugič pak vlada sama nij priznala, da bi germanizirala ali narodne uradnike zaradi narodnosti proganjala. S tem je vlada izrekla, da jej je cel slučaj neljub, in se bode pač prihodnjič varovala činov, ki slovensko prebivalstvo tako vzburi, kakor v interpelaciji omenjeni.

Pa ako se materijalno z interpelacijo ne bi bilo tudi ničesa doseglo, ona je vendar vsakako politični čin, ker je izpolnila etično nalogo našo, resnico za narod glasno govoriti, za njegove pravice odločno potegovati se pod vsako ceno. Ako mi mirno čakamo in tiho ter brez ugovora pustimo, da naši nasprotniki delajo z našo narodnostjo, kar hočejo, — potem bi njim pogum rastel nam pa moč slabela. Za to je bil protest proti germanizaciji potreben.

Tudi v štajerskem zboru je bilo isto vprašanje na dnevnem redu. Dr. Dominkuš je s svojo interpelacijo protestoval proti germanizaciji slovenskih ljudskih šol. A da si je stvar bila ena in ista v kranjskem in štajerskem deželnem zboru, vendar je oblika različna. Dr. Zarnikova interpelacija ostro stigmatizira krivico, ki se nam godi, dr. Dominkuševa v mirnem tonu protivnika podučuje, da krivico dela in da nema prav. In ta razloček je naraven, za to je bil potreben. Na kranjskem smo Slovenci v ogromni večini; naravna je torej tem večja nevolja, da se nam od stranke, kateri služi manjšina, tako godi, kakor Zarnikova interpelacija popisuje. Na štajerskem imajo Nemci večino; da si tudi tam mešusobna politična ljubezen mej Slovenci in Nemci nikakor nij večja, nego pri nas, vendar svetuje politična modrost polagano in moževsko-mirno postopanje, nasproti močnejšemu protivniku. Zato odo-

bravamo mirno formo. Prejšnja leta so nas učila, da burnost in ostrina od naše slovenske strani, je rodila le podvojeno strast od nemške strani. Zdaj pak bode morda dosegla Dominkuševa interpelacija, katere ton je tudi v protivniškem taborji dober vtis naredil, da vsaj germanizacija ljudskih šol tako nadaljevala ne bode. In ko bi tudi tega ne dosegla, poslaniška in domorodna dolžnost je od strani dr. Dominkuša storjena.

Časi so dozdej za nas Slovence taki, da velicij pridobitev ne moremo upati. Torej je naša dolžnost braniti in ohraniti to, kar še imamo in se na podlagi tega razvijati za daljne borbe. Interpelacije imajo ta namen. Naj skoraj pride čas, ko jih ne bode trebalo več, ko bomo imeli zagotovljeno narodnost in svobodo. Tačas bode narod tudi hvalo vedel možem, ki denes, v tužnih časih in raznih neugodnostih, nijso izgubljali poguma niti se nedelavno in fatalistično molče na stran potiskali malomarno gledajoč, kako za našo narodnost smrtno tujstvo po raznih malih cevih lije v naše narodno polje, — nego so se upirali temu, dokler je napočil boljši dan Slovanstva.

Deželni zbori.

Deželni zbor kranjski.

XII. večerna seja.

(Konec.)

O predlogu Horakovem zaradi povikšanja procentov za vzdrževanje hiš in o predlogu dr. Razlagovem za uravnanje spodnje reke Krke deželni zbor sklene, da se oba deželnemu odboru izročita v pretres in poročanje.

Poslanec Murnik poroča v imenu gošpodarskega odseka o več prošnjah kmetijskih

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světa; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Konec.)

„Nikoli baje, na mé ne mislite, nikar še zdaj ne mislite.“

„Spomnite se vendar vsaj na mater, ker vam na družem nij nič ležeče.“

„Ona je stara; ako umrjem, ne bode jej treba dolgo za menoj žalovati.“

„Sveta mati božja, kakšna je ta glava! Le pogledite: za vami je uže krvavi sled, — resnično, kri uže zdaj bolj teče — pač najzadnji čas, da imate razum in vest.“

Ali Otik se je tako malo pečal na njeno opominjevanje, kakor ona poprej na njegovo žalost; nij se nikakor vstavil, da še hitrejše se je spuščal navzdol.

„To nij drugači, vi mi to delate nalašč!“ vskliknila je Enefa od strahu pri njegovih nevarnih skokih čez trn in strn ter ga z velikim trudom dohajala; „ko bi me vsaj naprej pustili, da bi vam to grmovje s poti ognila — povsod po vas grabi.“

„Tako praskanje me ne boli, a vaše še zmirom čutim.“

„Mene neprenehoma zmerjate, da sem nezmirljiva; ali kaj imam jaz reči vam, ker me še zdaj tako hudo, tako neslišano kaznujete za vse, kar ste mi kdaj storili?“

Otik se je ostavil, a ne ker so ga te besede ginile, nego ker je prišel k onemu potoku, o katerem se je Enefa, svareč ga pred težavnim potom, zmenila. Bobneč mu je potok pot zapiral.

„Menda vendar nečete vode preskočiti?“ zopet se je Enefa ustrašila, „glejte, tam doli jo lahko obidete — ovinek še besede vreden nij. Ne delajte vendar, kakor da bi me ne

slišali, nikar me ne pripravite ob ta zadnjo trohico pameti, katero ste mi pustili. Verjemite mi, stalo me je mnogo dela, da bi si jo obvarovala.“

Ali Otik je zmirom meril z očesom namenjeni skok, z brega na breg, ter nij pazil na njene prošnje, njene solze.

Enefa tega nij mogla dalje znašati; dovolj se je naprosila, najokala, prestopila je k delovanju. Priskočivši k njemu, objela ga je z vso močjo in z obupano sila ga od nevarnega mesta odtrgala ter vodila tje, koder ga je prosila, da naj bi šel.

Ko ga je pa hotela zopet izpustiti, tu jo on nij izpustil! tu jo je zopet on držal, ter jo s trdno drago, zdravo roko k srcu pritisknil. Ona mu je ovila glasno zaplaka je roki okolo vratu in položila mu glavo na prsi, ter se izjokala na njih, izjokala, da se je utrudila. In te solze so splahn

občin, zaradi uravnanja gruntnega davka in nasvetuje, da se izroče deželni vladi s priporočilom, naj je ugodno reši.

Dr. Bleiweis nasvetuje, da se finančno ministerstvo naprosi, naj se za referente v zadevah uravnanja gruntnega davka ne pošiljajo tujci, ki jezika in deželo ne poznajo nego domači ljudje.

Dežman govori strastno proti temu predlogu. On pravi, da je uže dr. Razlag povedal, da v Avstriji nij noben Avstrijec tujec. Sklicuje se na to, da so ravno tujci za našo deželo mnogo storili, kakor Haquet in dr. Skopoli. On torej misli, da si daje zbor le testimonium paupertatis če prihaja s tacimi prošnjami k finančnemu ministerstvu. Še le denes smo izvolili tri nove ude v deželno komisijo za uravnanje davkov, ti bodo gotovo imeli dosti poguma ustavljati se tudi tujim možem, ako bi hoteli kaj proti interesu dežele storiti,

Dr. Poklukar podpira nasvet Bleiweisov.

Dr. Zarnik pravi, da je uže zadnjič, ko je njegov somišljenik dr. Razlag rekel, da v Avstriji nij nobeden Avstrijec tujec, hotel on raztolmačiti, kako naj se to razume, da se ne bode napčno razlagalo. Res je, da tudi mi narodnjaki ne smatramo nobenega za tujca, ki pride v našo deželo, ne samo iz drugih avstr. dežel nego celo naj pride z Amerike ali iz Tumbuka, ako našo deželo ljubi, našega slovenskega naroda in njegovega jezika ne zaničuje, in naš narodni napredek ne zavira. Tako je francoska perijoda še vsemu narodu v prijaznem spominu in posebno urednik francoskega vladnega časnika v Ljubljani, ki se je bil z našim jezikom seznanil in mnogo lepega o našem narodu napisal je izgled taci inostrancev, ki tudi nam nijso tujci. Ali vse drugo je s tujci, ki pridejo v našo deželo in hočejo tu nas domačine komandirati, in delajo našem narodu vse na kvar; take ljudi bodemo imeli zmirom za tujce. Reči pa moram še to, da je mnogo tujcev ali Neslovencev mej našim narodom živečih, ki bolje in poštenješe za naš narod in našo deželo mislijo, nego nekateri domači ljudje.

Dr. Bleiweis pravi, da je strast Dežmana uže čisto oslepila, zato se nij čuditi, da so vse njegove sodbe pomankljive. On ne misli v svojem nasvetu onih udov, ki jih pošilja deželni zbor v deželno komisijo,

„Ali bi se bila vendar čez mé usmili, ko bi ne bila mislila, da imam smrt za petami?“ vprašal jo je blaženi Otok z nežnim očitanjem, ko je vendar pustil enkrat rano ogledati, ki nij bila niti globoka, niti nevarna.

„To bi bilo vsaj še precej časa trajalo“, obstala je ona s svojim starim preljubim posmehljajem; „to veš, da me ljudje nijso zastonj krstili „kantorčico“!

Take svatbe, kakor jo je imela „kantorčica“ s tem pražkim doktorjem, še nij nikdo v hribih pomnil. Vse stare navade od prve do zadnje so se najskrbnejše ohranile. Sam dedček je bil za druga ter stopal na čelu svatovskega provoda s palico, ki je bila s samimi venci ovito. Družice so se morale takrat lepo obnašati, če nijso hotele vedno plačati — dedček je to reč

nego uradnike, ki jih pošilja finančno ministerstvo. Haqueta poznam tudi jaz, ali on nij nikoli tako kakor Dežman našega jezika in našega kmetijstva zasmehoval.

Dežman pravi, da je bil slovenski narod tudi Haqueta malo hvaležen. Iz vseh prižnic se je proti njemu pridigovalo, naj rudečelasega moža spode. Ako bi denes prišel, morebiti bi se mu ne godilo bolje od strani „Slovenskega Naroda“. (Gosp. Karel Dežman nas imajo posebno v želodci, ker nam zaporedom kako zlobno v črevlje vtika. Ur.)

Če jaz ognjen postanem kadar govorim (pravi Dežman dalje) zgodi se to zaradi tega, ker zagovarjam vse kar zagovarjam iz prepričanja (tudi kadar zasramujete svoj materini slovenski jezik in Slovane, katerim ste slavo peli ko ste bili uže vendar več kot polnoletni? Ur.) in to se ne da v dolgočasnem tonu. — Mislim tudi, da ministerstvo ako so mu domači ljudje na razpolaganje, bode gotovo domačih se poslužilo.

Vladni zastopnik Widman pravi, da vlada ne pripozna, da bi bil deželni zbor kompetenten, govoriti o uradnikih, ki se postavljajo pri deželni komisiji; to je izključljiva pravica krone. Vlada pa bode zmirom nastavljala domače ljudi, ako jih bode mogoče dobiti. — Še le pred nekaj dnevi se je en domačin imenoval.

Poročevalec Murnik priporoča dr. Bleiweisov nasvet, kateri se kakor tudi predlog gospodarskega odseka sprejme.

Poslanec Dežman poroča o prošnjah, ki zadevajo cestne stvari in katere se izroče deželnemu odboru, da jih reši.

Deželni glavar vitez Kaltenegger končuje deželni zbor, pravi da sedaj so opravila deželnega zbora izvršena, samo da je obžalovati, da so se tako hitro vršiti morale. Nij manjkalo ne burnosti v debati niti protivja. Ali vsikdar se je podvrglo strankarstvo blagosti dežele, kadar je veljalo za njeno korist delati. Potem našteva postave in predloge, ki jih je deželni zbor rešil in pravi nadalje: Tudi narodno vprašanje o jeziku je bilo mnogokrat na dnevnem redu. Upajmo, da se bode tudi v narodnem vprašanji našel srednji pot, ki bode vsa dotična vprašanja po praktičnih terjavah rešil. — Dvornemu svetniku g. Widmannu se potem zahvaljuje za neumorno sodelovanje. „Ako ravno ste stoprv kratek čas v naši deželi vas vendar ne moremo

razumel. Nevesto so mu morali takoj dati, goljufati se jim nij dal in pri obedu je vse prekreval; druga za drugo so odtekle osramočene od mize in to nij májhena reč! Kajti naše hribovke imajo na vsako besedo takoj deset družih pripravljenih, ta bolj vščipne in ugrizne od druge, ravno tako kakor, če se hren z poprom zmeša in z octem polije. Dedček je sipal svoje govorice ne le z enega rokava, nego iz obeh, druga od boljše druge. Ko so začeli muzikantje igrati, se ve da nij bil prvi z nevesto v krogu, morala je iti z ženinom, za kar se ravno nij jezila; zato je pa plesala Mrakotova s žlobodravim Jenikom, ki je bil za prvega mladeniča — ves v rudečo-belih trakovih in rožmarinovih „pušlecih“. Plesala je z njim, da ju od prahu niti viditi nij bilo. —

imenovati več tujca. Videli ste pri obravnavanjih katera še nerešena vprašanja našo deželo težé, vem, da boste storili kar je v vašej moči za njih prospeh.“ Deželni glavar se končno zahvali za potrpljenje, ki so ga imeli poslanci z njim, in izreka upanje, da se v prihodnji sesiji zopet vsi in srečni vidimo.

Vladni zastopnik Widmann se deželnemu zboru v imenu vlade zahvaljuje za sklenene šolske postave in priporoča šolstvo tudi zanaprej varstvu deželnega zbora. Meni, pravi, bode zmirom v dragem spominu ostalo, da sem imel priliko z mnogimi tako izvrstnimi možmi prijateljsko občevati.

Dežman se zahvaljuje deželnemu glavarju, ki nij le obravnav na obče zadovoljstvo vodil, nego setudi odborovih sej udeleževal in delo z svojim znanstvom pospeševal. Ako se je prej reklo, da je marsikolikrat burnost prišla v naše obravnave, poidemo vendar prijateljsko vsaksebi, in dokažimo to s tem, da izrečemo hvalo predsedniku. (To se zgodi.) Deželni glavar, se zahvaljuje za pripoznanje zbora, in pravi, da v enem je harmonija mej vsemi poslanci, v ljubezni do cesarja. Z Živio, Slava in Hochklici, na cesarja, deželni glavar potem deželni zbor vojvodine Kranjske, proglasi kot končan.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. oktobra.

Proračun za leto 1875 kakor ga je finančni minister državnemu zboru 20. t. m. predložil, kaže, da je 381 milijonov in 782.551 gld. potrebščine. Dohodkov pa bode po računu 369 milijonov in 429.694 gld. Torej bode zmanjkljaja 12 milijonov in 352.857 gld. Ta deficit se pa pokrije iz rentne reserve, ki ostaje na porabo po postavi od 24. dec. 1873. l. Finančni minister pravi, da najboljši pomoček, s katerim se dohodi z razhodi z državnem gospodarstvu zravna je izvršenje davkovske reforme, katero naj zbornica hitro v posvet vzame.

Na Češkem so bile 20. okt. volitve v državni zbor. Mladočehi so zmagali na dveh krajih, voljena sta dr. Trojan in dr. Sladkovski. V zadnjič je bil samo zadnji voljen. Po drugod so dobili lepe manjšine. Dr. Nittinger je samo za deset glasov padel. Torej ta stranka raste kljubu vsem psovanjem staročehov, ki bi radi „mlade“ le uničili ne pa pogodili se z njimi.

Vnanje države.

Iz Črnogore prihaja novica, ki poroča, da je 19. t. m. bil ubit v Podgorici v semnji na turški meji nek Turčin. Turci so rekli, da ga je Črnogorec ubil, in skočili na vse Črnogorce kar jih bilo na semnji, ter jih ubili 17 več žensk in enega arhimandrita. Črnogorci so bili brez orožja. V Črni gori je velika razdraženost.

Na Francoskem so bile v treh okrajih volitve. V dveh so sijajno zmagali republikanci, v enem pa je republikanec lepo manjšino dobil. Borba je bila zdaj uže le mej bonapartovci in republikani; legitimisti in orleanci so uže vsa tla izgubili in vlada jo ima kolikor se da s silo pridobiti kakor na pr. pri nas nemškutarji.

Italijanski minister Minghetti, kateri je bil leta 1848, ko je bil papež Pij tudi še bolj naroden in svobodomiseln, papežev minister, prejel je od francoskega škofa Dupanloup pismo v obliki brošure, v kateri se rečeni škof za papeža

rad upornosti ustrelili, kar ne kaže posebne vloge mej temi bojovniki reakcije. — Iz Bayonne se pa poroča, da so republikanci dva angleška žurnalista, ki sta šla h Karlismu, ustrelili. To bo imelo slabe posledice, če je res in ne karlistična laž.

Najnovejše preiskovanje pri Arnimu je bilo brezuspešno. Vrnili so mu tistih 14 skrinj, v katerih so slutili pisma, ker niso nič našli. Preiskovalni sodec je potoval v Pariz, da poslaniške uradnike presluša. — Glede Arnimovega nemškega škandala nij posebnih novic. Arnim je tožbo vložil, za voljo priznanja njegove lastninske pravice pisem, katere hočejo Bismarkovci od njega s silo imeti.

Dopisi.

Iz Novega mesta 19. okt. [Izv. dop.] Z veseljem smo tukajšnji Slovenci, posebno odrasla mladina brali, kako je g. dr. Zarnik interpeliral vlado zbog germanizacije naših šol, katero pak vlada taji. Da se pa prevede, kdo ima prav, ali narodni poslanci slovenski ali vladni možje, stavimo vprašanje:

Zakaj smo dobili slovenski dijaki v Novomestu nekega Nemca Fischerja, kot voditelja tukajšnje gimnazije, prišlega iz daljnega Brodyja? Mar zato, ker je Slovenec in ume govoriti z našimi starši, ki nas k njemu v šolo pripeljejo? Gotovo ne. Da pa bode pod njegovo roko mila nam slovenščina ravana iz naših šolskih sob, to žalibože uže zdaj slutimo; kajti, kakor on intonira, tako se poje. Istinito je, da tudi zadnja leta slovenščina na naši gimnaziji nij imela jasnih dnij, a vendar se mora reči, da Zindler nij bil tako velik nasprotnik naše materine dedovine, kakor so se bali, ko je sem prišel. Takrat se je vsaj deloma podučevalo v slovenščini na nižji gimnaziji. A zdaj gre vse na nemško. Tiskala se je sicer pretečeno leto za šolo slovensko-latinska slovnica g. Ladislava Hrovata, a menda le zato, da jo beró ljubljanski in novomeški knjigotržci; žalostno, a ipak le res.

Proti osobi gosp. Fischerja splošno nemam dozdej dosti izpregovoriti; da je učen mož ali nij, o tem nam dijakom nij soditi, da ima fiziko, katero predava v osmi šoli, precej v mezinu, to je tudi res; da pa dozdej nij bilo še ene slovenske ali sploh slovanske besedice slišati iz njegovih ust, to je tudi res, kar velja ravno tako o njegovem novo imenovanem kvartetu.

Gospodu dr. Zarniku pak zakliče tukajšnja mladež zato, ker je dal vladi s svojo interpelacijo na znanje kar vsak pošten Slovenec misli trikratni: Živio!

Tukajšnje višje gimnazije dijaki so od boru otvorjenja vseučilišča v Zagrebu telegrafično čestitali in oznanili svoje jugoslovansko sočutje.

Iz Zagreba 21. okt. [Izv. dopis.] Z včerajšnjim koncertom, pri katerem je tudi ljubljanski „Sokol“ sodeloval, in s plesom na večer, končale so se slavnosti otvorjenja našega vseučilišča. Uredbo in izvršitev poedinih točkov slavnostnega programa rokovođil je poseben odbor pravnikov. Pri tolikih slavnostih je skoro neizogibljivo, da se sem ter tje kakšna pomota kakšna zmešnjava pripeti. In brez pomot in zmešnjav tudi pri nas nij bilo. Če se je morebiti kateremu slovenskih gostov kaj primerilo, kar je nevoljo v njemu obudilo, če je bil iz nevednosti zapostavljen naj to samo brezglavnosti in breztačnosti

slavnostnega odbora v greh piše, ki nazadnje uže sam nij vedel, kako delati. Sicer pa tudi odbor nij kriv, nego samo oni, ki so mladim nezkušenim ljudem rokovođenje tolike slavnosti v roke dali. Kritika je delovanje slavnostnega odbora uže dosta ostro obsodila.

Naše občinstvo obnašalo se je pa nasproti stranim gostom zlasti pa — kar tukaj še posebej naglasujem — nasproti Slovencem uljudno, srčno in gostoljubno. Starčevičevci so sicer tudi poskušali z otročjimi atentati slavnost motiti, pa njihovi poskusi so bili tako malenkostni, da jih večjidel gostov niti zapazil nij. — Sinoč je naše „Kolo“ pogostilo v kavarni tukajšnjega vrlega Slovenca Weissa strana pevska društva, ki so prišla s svojimi zastavami k slavnosti. Razen ljubljanskega „Sokola“ bili so navzoči Karlovška „Zora“, Križevski „Zvon“, Siseška „Danica“, in Petrinjski „Slavulj“. Na tem pevskem komersu je bilo vse „sans gêne“ ali kakor se reče „po domače“. Slovenci in Hrvati bratili so se kar križem mej soboj. Dr. Zarnik in vodja našega „Kola“ Šaj govorila sta navdušene govore. Denes v jutro zapustili so nas ljubljanski „Sokolci“. Včeraj so bili plakati na oglih nabiti, v katerih se Zagrebčani pozivajo, naj mnogobrojno sprejmo „naše mile goste ljubljanske Sokolovce“ na kolodvor. Zagrebčani temu pozivu nijso oglušili, ter so res odhajajoče Sokolovce mnogobrojno na kolodvor spremili. Govor dr. Coste v sabornici v katerem je pod burnim več minut trajajočem odobravanjem in tleskanjem rekel, da so Slovenci in Hrvati eden ter isti narod, in pa „Sokol“ pribavila sta slovenskemu narodu pri vseučilišni slavnosti veliko simpatij v Zagrebu. Naši časopisi in privatni razgovori so polni hyale za vse Slovence, kateri so k slavnosti prišli. Le še več takih slavnostij, pri katerih bo slovenska in hrvatska mladina v tako neposredni dotik prišla, kakor pri ravno minolih slavnostih, in izrek, da so Slovenci in Hrvati eden ter isti narod, utegne uže v enem zarodu resničen postati! Vreme je bilo za slavnosti najugodnejše, in javni red nij bil niti najmanje kalen.

Domače stvari.

— (Na ljubljanski gimnaziji) kjer je bilo leta 1864 nič menj nego 738 učencev, jih je zdaj samo 403, torej pol menj kakor pred desetimi leti. Mnogo je temu kriva vedna germanizacija in vsled tega neveselje do nemških šol, mnogo pa tudi nova vojaška postava, ki marljivih učencev vojaščine ne oprošča kakor prej. Kam pridemo s tacimi razmerami!

— (Slovenska Matica) je sledečo adresno, kot pozdrav hrvatskemu vseučilišču o njegovem otvorjenju poslala: „Nam Slovanom na jugu, ki hočemo po svoje vspeti do višje izobraženosti, boriti se je z mnogimi zaprekami, zlasti s takimi, ki jih stavijo drugi narodi, Slovanom neradi priznavajoči pravo, po svoje se razvijati. V tej borbi pa bi onemogli, ako si ne bi od časa do časa stopnjema kaj priborili, ako se jim ne bi tedaj pa tedaj katera izmej dolgo in živo gojenih nad izpolnila, ter okrepečala borilce za daljno borbo. — Vam bratje Hrvati, pa ne samo Vam, ampak vsem Jugoslovanom, tedaj tudi nam Slovencem, se je zdaj ena najlepših nad izpolnila: iz domačega vira Vam

bode za naprej mogoče z najvišjo vednostjo pojiti vedoželjno mladino. Dovolite, da vam o tej priliki izrečemo, da se Vašega vseučilišča tako srčno veselimo, kakor se ga Vi veselite. — Neugodne okolščine so nekak zid postavile mej nami in Vami, tako da se ne moremo od Vas priborjene dobrote še zdaj v tej meri poslužiti, kakor bi želeli. Ali trdno upamo, da tekoči čas poravnava vse zapreke, ki nam branijo do slovanskega vira višjih vednosti, saj nas srca in jezik vežejo z vezjo ki bode, upajmo, trdnejša od razdirajoče sovražne sile. Vseučilišče, sedaj od Vas odprto, hočemo smatrati kot zvezdo ki je tudi nam Slovencem vzšla na našem narodnem polji, kot porok srečnejše bodočnosti. V to ime se strinjajo naša srca z Vašimi v živi želji: „naj se dviga, naj se krepi naša alma mater na slovanskem jugu“.

— (Organ vladne stranke) v Ljubljani „L. Tagbl.“ predsinočjem v članku milo toži, da c. k. policija resp. državno pravdušstvo ne more slovenskim poslancem na pr. tako usta zamašiti, kakor nam novinarjem, t. j. vsaj konfiscirati jih če ne za preti. Ako nemškutarji zaradi „razžaljenja“ Pirkerja in nemškutarskega učiteljstva po policiji kličejo v svojem liberalizmu, čudimo se, kako ne zahtevajo tudi za njihovega pristaša liberalnega fevdalca Apfaltrerna odpravljenje parlamentarne stráfosigkeit, ker je vendar rečeni gospod celemu deželnemu odboru očital da deželni denar zabija („verschleudert“) — a potem nij mogel svoje obdolžitve z ničem dokazati in ga celo Kaltenegger zavračati moral.

— (Pritožba iz učiteljskih krogov.) Da se ne morejo učiteljska mesta popolniti, temu so dostokrat krivi tudi okrajni glavarji, ki pri razpisih večkrat samo po 14 dni (namesto 6 tednov, kakor veli postava) termina določijo, in ki te razpise večkrat samo v nemški „Laibacherici“ objavijo, kateri list pa učiteljem, ki slovenske liste bero kaj malo v roke dobaja, ali pa jim je celo neznan.

— (Praznih učiteljskih služeb) je zdaj na Kranjskem nad 40, dasi so baje vsi letos izšolani učiteljski kandidatje službe uže dobili.

— (Nov učni pomoček) za slovenske šole so „pregibljive črke“, (80 na številu) od učitelja Miklošiča v Mariboru, ki se za prvi poduk v čitanji živo priporočujejo vsem šolam. Dobivajo se z navodom ured pri g. pisatelju po 2 gld.

— (Iz Svetinj v ljutomerskih gorica h) se nam 20. okt. piše: Denes se je pri nas v vinogradih začela bratva; grozdje je prav zrelo, tedaj bode tudi vino gotovo bolje nego lani, samo menj ga bo. Čul sem, da je neka gospa pri Jeruzalemu prodala mošt od kodi po 15 gld. vedro. V kratkem bolj na tanko.

— (Kmetijska družba kranjska) je izdala sledeče vabilo živinorejcem Kranjskim, naj pridejo kup

njica) ali pa tudi vsak posebej. Na dražbo se postavi vsako živinče s polovico cene, po kateri ga je družba kupila; kdor več da, ga pa dobi; plačati pa se mora takoj. — Ker so Suffolkci v naši deželi na prav dobrem glasu, zato vabimo naše gospodarje, ki jih še nimajo, naj sežejo po njih. Glavni odbor družbe kmetijske v Ljubljani 15. okt. 1874 l.

Razne vesti.

* (Dolžina železniške črte mej Ljubljano i Trstom) znaša 19.06 milj; brzovlak vozi 3 ure 33 minut; hitreji je angleški; mej tem ko brzovlak mej Ljubljano i Trstom 1 miljo pota stori, preteče angleški 2.113 milj, 1.113 hitreje premiče nego oni mej Trstom i Ljubljano. Večji del ravne črte veliki poloprečniki na koje se pri načrtu i izdelavanju prog ozir jemlje, široke kolotečine kakor mehanizem pri mašinah (n. pr. visoke gonilne kolese) upliva močno na to izredno urnost. Nij čuda, da so angleški karamboli huji nego naši.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenčee in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru,

zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih druŹtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar pouŹiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišcanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigm 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijah trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

21. oktobra:

Evropa: Leo iz Gradca. — Ponceti iz Gorice.

Pri Slonu: Luzmar iz Nov. mesta. — Lintnar iz Tržiča. — Winkler iz Praga. — Liningar iz Maribora. — Miler iz Dunaja. — Žepič iz Zagreba. — Jakl iz Loke.

Pri Maličci: Baler, Karpeles, Sinovatko, Kaiser iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 21. oktobra t. l.

Pšenica 5 gld. — kr.; — reŹ 3 gld. 60 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — prosó 3 gld. — kr.; — kuruza — gld. — kr.; krompir 1 gld. 70 kr.; — fiŹol 5 gld. 80 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; jajce po 2% kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 30 kr.; — teletnine funt 32 kr.; svinsko meso, funt 29 kr.; — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent — gld. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Dunajska borza 22. oktobra.	
(Levno telegrafno poročilo.)	
Enotni dŹ. dolg v bankovcih . . .	69 gld. 85 kr.
Enotni dŹ. dolg v srebru . . .	74 " "
1860 dŹ. posojilo . . .	108 " 25
Akcije narodne banke . . .	978 " "
Kreditne akcijske . . .	238 " 50
London . . .	110 " 20
Napol. . .	8 " 88
C. k. cekini . . .	104 " "
Srebro . . .	40 " "

Na enorazredni ljudski šoli v Jur

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Kratek izpisek

iz

računskih okončkov in iz opraviškega poročila za 1873. l. *)

I—II. oddélek. Zavarovanje istin (kapitalov) in dohodkov do neke dobe življenja in do po smrti.

Družabnikov je 16.121. — Zavarovanijske vsote je 8,261.503 gld. — Reservnih in poroštenih zalóg je 363.645 gld. 90 kr. — Reservne zalóge od dobičkov 148.509 gld. 6 kr. — Deline mej družabnike iz 1869. leta je 48% od tistih premij, kar jih pripada 1874. letu. — Plačanih in še neplačanih povračil za kvare (škode) 1873. leta je 28.299 gld. 89 kr.

III. oddélek. Vzajemna podedovanjska društva.

Družabnikov je 17.162. — Podpisane istine 7,281.536 gld. 50 kr. — Imovine (reservne zalóge) z vštétimi 4% obréstiti je 856.242 gld. 75 kr. — Reservne zalóge od dobičkov je 56.177 gld. 13 kr.

Upna (kreditna) društva.

1. *Upno društvo.* Posojila na založnine (kavcije) državnim, občinskim in zasobnim urádnikom, kateri so pri „Slaviji“ konči (vsaj) s 1000 gld. istine zavarovani do po smrti.

Družabnikov je 191. — Upne vsote je 82.806 gld. — Reservne zaloge 1.275 gld. 65 kr. — Izgubljenih založnin (kavcij) je vzglašenih 656 gld.

2. *Upno društvo.* Posojila in zájmi družabnikom II. oddélka, kateri so pri „Slaviji“ konči s 500 gld. istine zavarovani do po smrti. — Družabnikov je 288. — Posojene vsote je 169.670 gld. Reservne zalóge 1.967 gld. 59 kr. — Igube nij nič, ker za nepovrnene letne zájme, katerih je 5.674 gld. 14 kr., oziroma 1.848 gld 72 kr., zalézejo police o življenji, ki jim rezervna zalóga moč hrani.

Kdo se v upna društva sprejme, razsojajo njih odbori in upravno svetoválstvo.

IV. oddélek. Zavarovanje za ogenj.

Políc je 84.516. — Zavarovane istine je 69,113.290 gld. — Premij za 1873. leto je 422.144 gld. 20 kr. — Reservne zalóge v gotovinskih premijah je 225.872 gld. 42 kr., v premijskih listih 630.417 gld. 79 kr. — Preizrédnih rezervnih zalóg je 24.302 gld. 32 kr. — Plačanih in še neplačanih povračil za kvare (škode) s troški vred za 1873. leto je 253.540 gld. 81 kr.

Od kar je IV. oddélek ustanovljen (1870. leta do vštétega 1873. leta), podelilo se je 50 občinam gasilno orodje, in to povsod četverokolésne gasilne brizgálnice po 500 gld. vrednosti.

Mlinarska družba v IV. oddélku. — Družabnikov je 1327. — Zavarovane istine 6,235.710 gld. — kr. — Premijske rezervne zalóge je 120.367 gld. 97 kr.

Požarne kvare se je od 1870. do 1873. leta izplačalo 91.293 gld. 57 kr.

IV. oddélek. Zavarovanje za točo.

Družabnikov je 1873. leta bilo 13.415. — Zavarovane istine 15,059.400 gld. — Premij 266.487 gld. 38 kr. — Reservne zalóge 25.136 gld. 59 kr. — Plačanih in še neplačanih povračil za kvare s troški vred za 1873. leto 201.792 gld. 31 kr.

V prvih 5 letih od svojega začetka je banka „Slavija“ povrnila 1,012.739 gld. 72 kr. kvare. — Reservnih in poroštenih zalóg je 1,550.986 gld. 98 kr., a semkaj nijso vštete v požarnem oddélku z menícami zagotovljene premije, katerih je 630.417 gld. 79 kr. Kakor tu priloženi, drobno zdelani izkaz učí, bilo je konci lanskega leta 1,235.379 gld. 4 kr. bankine imovine brez ónih 331.257 gld. 12 kr., za katere ima banka térajti družabnike in svoje razne postavljence — Do 25. junija 1874. leta je banka 46 posojeválnim blagajnicam v zájem dala 449.114 gld. 72 kr.

*) Kdor želi, ravnateljstvo mu obširno opraviško poročila z natančnimi računskimi okončki pošlje zastoja in ob svojih troških.

